

Aanspoelsel

● *Zilveren maan in het IJperveld.*
Foto: Bas Rijs.

Ontdekking zilveren maan in IJperveld

Vrijdag 6 augustus zag boswachter Bas Rijs van Landschap Noord-Holland een zeldzame vlinder in het IJperveld: de zilveren maan. Dit is een beschermde en Rode Lijstsoort. Hij liep door het veld en maakte vlug een foto. "Hij is echt mooi om te zien. De bovenkant van de vleugels is overwegend oranje en heeft zwarte vlekken en stippen." De vlinders zijn de hele dag actief en voeden zich met nectar van bijvoorbeeld echte koekoeksbloem en kale jonker. Vlinders van de tweede generatie hebben een gevarieerder menu en halen nectar uit bijvoorbeeld grote kattenstaart, watermunt en blauwe knoop. Mannetjes

houden laag boven de begroeiing patrouillevluchten om maagdelijke vrouwtjes te vinden. De zilveren maan is een bedreigde soort die alleen nog in natuurgebieden voorkomt en ook daar steeds zeldzamer wordt. Vroeger kwam de soort ook in Noord-Holland voor en specifiek in het IJperveld. In Noord-Holland is de soort min of meer verdwenen rond 2000. In 2001 is de soort uitgezet in het IJperveld (via een herintroductieprogramma), 40 exemplaren, maar dit was niet succesvol: de soort verdween weer. Volgens het Landelijk Meetnet Vlinders vertoont de zilveren maan nog steeds een sterke afname in Nederland. De vlinder komt nu vooral voor in de kop van Overijssel,

Friesland en Terschelling. Hier en daar in Nederland zijn er nog kleine populaties (maar 15 in totaal). De zilveren maan voelt zich thuis in natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden. Kleine graslanden met een zoom van struweel of bos. In het IJperveld zijn volop waardplanten beschikbaar voor de zilveren maan, zoals het moerasviooltje.

Struikrietzanger, nieuwe broedvogel voor Nederland

Op 3 juni 2021 ontdekte vogelaar Laurens Steijn een zingende struikrietzanger in het noordelijke deel van de Eierlandse Duinen op Texel, beter bekend als 'de Tuintjes'. De daarop volgende twee weken zong de struikrietzanger vaak en langdurig, in een complex met bramen, brandnetels, kruipwilgen en hier en daar een vlier en een meidoorn. Het was al snel duidelijk dat het geen doortrekker was, maar een territoriale vogel. Ruud van Beusekom heeft het broedgeval op veilige afstand van het nest intensief kunnen volgen. Op 17 juli ontdekte hij dat het paartje jongen voerde op het nest, dat goed verborgen in een braamstruweel zat. Op 30 juli vlogen er zeker drie jongen uit. Hiermee was het eerste geslaagde broedgeval van een paartje struikrietzangers in Nederland een feit! De struikrietzanger is nauw verwant aan de kleine karekiet en de bosrietzanger en alle zijn ongestreepte vertegenwoordigers van de rietzangers, het geslacht *Acrocephalus*, waartoe ook de rietzanger behoort. De toename van het aantal waarnemingen van struikrietzangers in Nederland en in West-Europa komt voort uit de uitbreiding van het oorspronkelijke, overwegend Aziatische broedgebied

● Struikrietzanger op Texel. Foto: Ruud van Beusekom.

in westelijke richting. Hij broedt vooral in Rusland en Siberië, maar sinds enkele tientallen jaren ook in Finland en meer recent in de Baltische staten – talrijk in Estland – en Oost-Polen. Het broedgeval in Nederland is het meest westelijke ooit vastgesteld.

Nieuw hooiwagentje voor Nederland

In juni 2020 vond loopkeveronderzoeker Michiel Boeken een exemplaar van de hooiwagen *Megabunus diadema* in de Amsterdamse Waterleidingduinen, vlakbij natuurbrug Zandpoort. De soort komt langs de Atlantische kust voor van Noorwegen tot Spanje maar was nooit eerder in Nederland gezien. *M. diadema* is niet groter dan zo'n 3 mm maar door een loep of binoculair bekeken is het werkelijk een prachtige verschijning. De voor hooiwagens kenmerkende oogheuvel is groot en bezit twee rijen met zeer lange, naar de top toe donkerder wordende stekels. Op en rond natuurbrug Zandpoort

worden loopkevers gemonitord. Het hooiwagentje werd aangetroffen in een van de potvallen die voor dat onderzoek worden gebruikt. De potval stond in een open zomereikenbos, een habitat dat afwijkt van de rotsachtige milieus waar de soort meestal gevonden wordt. Het is

onduidelijk hoe het beestje in Zuid-Kennemerland terecht gekomen is. Mogelijk is het meegelift met bouw materiaal voor de natuurbrug. Ondanks herhaald zoeken is het tot nu toe bij één exemplaar gebleven. Bron: Nederlandse Faunistische Mededelingen 56 – 2021.

● Hooiwagen *Megabunus diadema*. Foto: Michiel Boeken.